

УДК 378.147

Микола Полторак

кандидат військових наук, доцент
Національний університет оборони України імені
Івана Черняхівського, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-7601-8317>

Сергій Горбачевський

кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,
Національний університет оборони України імені
Івана Черняхівського, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0001-8890-1580>

Ганна Красота-Мороз

Національний університет оборони України імені
Івана Черняхівського, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-1990-3053>

Віктор Мацьовитий

ад'юнкт, Національний університет оборони
України імені Івана Черняхівського, м. Київ
<https://orcid.org/0000-00002-8122-5492>

Ігор Плохута

ад'юнкт, Національний університет оборони
України імені Івана Черняхівського, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-6556-294X>

DOI: 10.33099/2617-1775/2022-01/168-178

ПОЛІТИКА НАТО У СФЕРІ ВОЄННОЇ НАУКИ: ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПРИНЦИПИ ТА ПІДХОДИ

У статті розглянуто проблематику щодо сутності політики НАТО, стосовно організації наукової і науково-технічної діяльності (ННТД), перспектив законодавства та нормативного регулювання щодо стану організації наукових досліджень у сфері воєнної науки, а також стисло окреслені:

бачення Командування об'єднаних збройних сил НАТО щодо основних питань з організації ННТД, використання різновиду моделей організації та проведення досліджень за напрямом воєнної науки, питань контролю за якістю наукової продукції, її комплексного оцінювання та ступеню закритості наукової інформації;

деякі аспекти щодо особливостей функціонування систем управління суб'єктами ННТД, основні принципи та підходи до створення і розвитку національних систем наукових досліджень у сфері воєнної науки.

Ключові слова: *модель організації воєнно-наукових досліджень; організація наукової і науково-технічної діяльності (ННТД); система воєнно-наукових досліджень; політика, принципи, підходи до розв'язання організаційних завдань у сфері воєнної науки.*

Постановка проблеми. Відомо, що на сьогодні кожною окремою країною світу, системи наукових досліджень у воєнній сфері та системи наукової і науково-технічної діяльності (ННТД) загалом, формуються з урахуванням своїх національних особливостей, стану воєнної науки та необхідних потреб і можливостей щодо її забезпечення та подальшого розвитку.

На сьогодні, з найбільшими можливостями щодо організації ННТД та

ефективного функціонування національних систем ННТД, а також проведення наукових досліджень в інтересах воєнної науки, володіють найбільш розвинені держави-члени НАТО: США, Германия, Великобританія, Франція, Канада, Італія та ряд інших країн-членів Альянсу. Питання щодо організації ННТД та управління нею, знаходяться у відповідальності Верховного головнокомандувача об'єднаних збройних сил НАТО з питань трансформації [1,4].

Тому для нас набуття зарубіжного досвіду та усвідомлення сутності політик найбільш розвинених держав-членів НАТО, стосовно організації ННТД, питань управління нею, а також бачення вищого керівництва НАТО щодо використання різновиду моделей організації досліджень за напрямом воєнної науки та сучасних підходів до створення і розвитку національних систем наукових досліджень, на думку авторів даного дослідження, є справою актуальною і важливою.

Аналіз публікацій: Відомо, що на сьогодні дослідження проблематики у сфері воєнної науки проводяться у всіх країнах світу, у яких національні збройні сили використовуються для забезпечення їх цілісності та суверенітету.

На сьогодні, у вітчизняних наукових дослідженнях та науковій літературі у т. ч. зарубіжній, ця проблематика висвітлюється досить стисло та у невеликому обсязі. Основною причиною цього, слугує її закритість у більшості країн світу, у тому числі і в країнах-членах НАТО. Тому, “левоу частку” матеріалу щодо даної статті, взято з відкритих як зарубіжних періодичних видань та спеціальної літератури, так і вітчизняних джерел, а також джерел, що містяться в мережі Інтернет.

Разом з тим, певною часткою інформації щодо проблематики даної статті, являються результати наукових праць Г.Капосльоза, В.Невмержицького, С. Орлова, Ю. Буракова, О. Івахіва, та П. Русіло. У більшості праць зазначених авторів зазначається, що глобалізація світової політики провідних країн світу призвела до розділення світу на політичні об'єднання, військово-політичні і військові блоки, що вплинуло на їх національні системи наукових досліджень, як у цивільній так і у воєнній сфері. Також зазначається, що на теперішній час, рівень наукових досліджень у світі, визначається рядом найбільш впливових країн, а саме – США, Китай, Російська Федерація, Японія, Німеччина, Франція та Великобританія, а участь інших країн світу у подібних дослідженнях, це споживання отриманих наукових результатів, з метою подальшого розвитку власної національної науки, у т.ч. і воєнної.

Метою статті є аналіз основних принципів та підходів з боку вищого керівництва НАТО до основних питань з організації та управління науковою і науково-технічною діяльністю у збройних силах провідних держав-членів НАТО.

Методи дослідження. У статті використано систему загальнонаукових і спеціальних методів теоретичного та емпіричного дослідження: аналіз наукових публікацій викладених у періодичних іноземних виданнях та відкритого матеріалу з досліджуваної проблематики в Інтернет, систематизація

наукових джерел, узагальнення та системний підхід.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні, на тлі “кроків” України та прагнення щодо вступу до НАТО, коли зміни в законодавчій базі з питань розвитку вітчизняної воєнної науки, з одного боку, та необхідність приведення сучасної науки у відповідність до стандартів НАТО, вимагають проведення відповідних змін як у існуючій системі воєнно-наукових досліджень так і у сучасній моделі організації наукової і науково-технічної діяльності (ННТД) в системі Міністерства оборони України. Тому, набуття військовою науковою спільнотою України досвіду щодо усвідомлення сутності політик найбільш розвинених держав-членів НАТО, стосовно організації ННТД, бачення підходів вищого керівництва НАТО щодо питань використання різновиду моделей воєнно-наукових досліджень, на думку авторів цієї статті, являється важливим, актуальним і та затребуваним.

Відомо, що системи наукових досліджень у т.ч. і воєнно-наукових, формується кожною країною з урахуванням національних особливостей, стану науки, потреб і можливостей із забезпечення її розвитку та обороноздатності країн. З урахуванням зазначеного, на сьогодні у більшості країн світу вже сформовані свої національні системи досліджень в інтересах воєнної науки за двома принципами:

перший – розвиток системи воєнної науки у національній системі досліджень;

другий – розвиток системи воєнної науки в кооперації (блоці).

При цьому, досить широко розвинута практика використання приватних фірм і організацій в інтересах проведення досліджень за воєнною тематикою. Ступінь закритості інформації про організацію наукових досліджень, науково-дослідні установи і їх наукові результати у всіх країнах висока і доступ до них обмежений на рівні кожної держави.

Стисло щодо типів, проблематики та моделей організації наукових досліджень за напрямком воєнної науки. Так на сьогодні, провідними державами-членами НАТО проводяться фундаментальні і прикладні дослідження за бюджетним і приватним фінансуванням, силами державних і приватних установ і організацій [1,2].

Аналіз свідчить, що наукові дослідження, що здійснюються мають свою певну побудову і спрямування. В першу чергу вирішуються проблеми, що потребують нагального інтелектуального та економічного вирішення та враховують існуючі загрози і виклики для НАТО та їх національних збройних сил. Для проведення воєнно-наукових досліджень у більшості країн-членів НАТО залучаються державні науково-дослідні установи і вищі навчальні заклади, приватні наукові установи, колективи і окремі вчені.

Державами-членами НАТО та країнами-партнерами з метою вирішення питань організації наукових досліджень за напрямком воєнної науки, використовуються низка типів (різновиду) моделей, основними із яких є:

військова модель – *Military model - (Germany, France, Italy, Spain and USA), research workplaces are parts of acquisition systems (Germany - BWB, France - DGA), or they are parts of arms of the service (USA)*;

модель державного університету і державної науково-дослідної установи – Model of state universities and state enterprises science and research are carried out in the framework of state enterprises and universities alongside decisive production programme (Belgium, Czech Republic, Denmark, Finland, Portugal, Austria, Greece, Ireland, Hungary, Slovakia, Slovenia);

університетська модель – University model - (Estonia, Lithuania, Latvia, Cyprus, Malta) [1,5]:

При формуванні кожної (окремої) із зазначених моделей, враховані національні особливості та можливості держави щодо проведення наукових досліджень у т.ч. у сфері воєнної науки, при цьому кожною з держав-членів НАТО та країн-партнерів, виконується певна частка тих чи інших досліджень у загальній глобальній системі наукових досліджень. При цьому, найбільш широко використовується військова модель, вона є класичною, її складовими являються відповідні системи управління, науково-дослідних установ та дорадчих органів, що призводить до необхідності проведення відповідних досліджень у сфері воєнної науки.

У провідних країнах-членах НАТО (США, Німеччина, Франція та інш.) наукові установи розділені за рівнями та спроможностями щодо проведення воєнно-наукових досліджень. До їх повноважень (в плані тематики щодо проведення досліджень) віднесено:

дослідження оперативного середовища майбутніх війн і розробки стратегій і доктрин розвитку і застосування збройних сил та окремих видів збройних сил створені науково-дослідні установи (наукові центри), які проводять дослідження в інтересах органів управління стратегічного рівня, ці ж установи здійснюють наукове супроводження доктрин і стратегій від початку їх розробки до реалізації;

дослідження процесів (проблем) розвитку видів збройних сил створюються видові науково-дослідні установи та за окремими питаннями залучаються провідні університети (академії);

дослідження для створення сучасного і перспективного озброєння і військової техніки залучаються науково-дослідні установи, військово-технічні університети (академії), лабораторії і приватні організації.

Отже можемо констатувати, що:

системи ННТД більшості країн-членів НАТО створюються з урахуванням національних особливостей та спроможностей систем їх науково-дослідних установ;

координація наукових досліджень здійснюється відповідними міністерствами оборони цих країн через науково-організаційні підрозділи та науково-дослідні установи міністерства оборони;

всі роботи проводяться на конкурсних умовах при чітко регламентованому контролі робіт на усіх їх етапах.

питання стосовно управління науковою діяльністю знаходиться у відповідальності Верховного головнокомандувача об'єднаних збройних сил НАТО з питань трансформації.

На Верховного головнокомандувача об'єднаних сил НАТО з питань трансформації покладені наступні завдання:

участь у збереженні миру і безпеки та територіальної цілісності країн-членів НАТО, виконуючи на рівні стратегічного командування провідну роль в трансформації військових структур НАТО, ЗС, засобів і доктрин з метою вдосконалення військової ефективності НАТО;

проведення аналізу операцій на стратегічному рівні для виявлення типу і масштабу майбутніх вимог до спроможності і оперативної сумісності, встановлення їх пріоритетності і включення результатів цієї роботи в загальний процес оборонного планування в НАТО;

інтеграція і синхронізація спільно з АСТ трансформаційних зусиль НАТО з оперативною діяльністю та іншими елементами командної структури для підтримки процесу забезпечення збройних сил НАТО як сьогодні, так і в майбутньому ефективними об'єднаними або спільними військовими штабами, здатними забезпечити необхідні для виконання поставлених перед ними завдань засобами;

вивчення концепцій і сприяння розробці доктрини;

проведення експериментів і підтримка досліджень та придбання нових технологій; взаємодія у процесі цієї діяльності з відповідними установами НАТО та радами впровадження проектів з метою виявлення нових можливостей вдосконалення оперативної сумісності і стандартизації та забезпечення Альянсу якісно трансформованими засобами і можливостями;

управління спільно фінансованими ресурсами, що виділяються для програм трансформації НАТО з метою вчасного і економічно ефективного задоволення оперативних вимог;

запровадження навчальних і освітніх програм для забезпечення Альянсу керівниками, фахівцями і персоналом штабів, підготовленими за єдиними стандартами НАТО і здатними ефективно діяти у військовій обстановці, яка передбачає застосування об'єднаних і спільних збройних сил;

розробка і дотримання процедур, необхідних для постійної адаптації організацій, концепцій, ресурсів і освітніх програм, необхідних для підтримки трансформаційних зусиль НАТО;

задоволення вимог Оперативного командування об'єднаних ЗС НАТО до навчань, беручи участь в їх плануванні, виконанні й оцінці.

Крім того, на Верховних головнокомандувачів держав-членів НАТО покладені завдання з надання дорадчої допомоги Військовому комітету з питань, які входять в їх компетенцію [1,3].

Також відомо, що Верховні головнокомандувачі держав-членів НАТО беруть участь у засіданнях Військового комітету на рівні начальників Генеральних штабів, але в разі необхідності можуть бути запрошені виступити на засіданні Військового комітету в постійному складі. Кожен з них має свого представника в НАТО в ранзі генерала або адмірала, який забезпечує постійний зв'язок з політичними та військовими установами штаб-квартири і ефективний двосторонній обмін інформацією. Представники Верховних головнокомандувачів відвідують засідання Військового комітету і дають поради

з питань, які цікавлять Військовий комітет щодо їх командувань.

Аналіз завдань, які покладені на з Верховних головнокомандувачів показує, що Командування об'єднаних ЗС НАТО з питань трансформації відіграє провідну роль у науково-дослідній діяльності, хоча Оперативне командування об'єднаних збройних сил НАТО проводить свій оперативний аналіз і забезпечує технічну підтримку командної структури і операцій.

Для наукового супроводження трансформаційних процесів у безпосередньому підпорядкуванні Командування об'єднаних сил НАТО з питань трансформації знаходяться провідні науково-дослідні центри та установи, а також європейський Об'єднаний центр військових досліджень (JWC) в Ставангері (Норвегія), який підтримує і виконує спільні й комплексні експерименти, аналіз і розробку доктрин з метою посилити до максимуму трансформаційні зусилля і вдосконалити можливості і засоби НАТО та оперативну сумісність в Альянсі. Центр працює над розробками нових технологій, моделюванням і відтворенням ситуацій, а також веде програми навчання і підвищення кваліфікації щодо нових концепцій і доктрини.

Щодо функціонування ряду інших центрів у структурі НАТО:

загальновійськовий навчальний центр у Бидгощі (Польща), впроваджує навчальні програми на допомогу обом стратегічним командуванням та допомагає Оперативному командуванню об'єднаних збройних сил НАТО виконати оцінку підготовки об'єднаних збройних сил. Він підтримує офіційні зв'язки з іншими агенціями і установами НАТО та з національними навчальними центрами і установами;

Оборонний коледж НАТО (Рим, Італія), Школа НАТО (Обераммергау, Німеччина), і Школа зв'язку та інформаційних систем НАТО (Латіно, Італія), які координують свою діяльність з Командуванням об'єднаних збройних сил НАТО з питань трансформації та мають достатній науковий потенціал та експериментальну базу для проведення наукових досліджень з використанням новітніх технологій.

Отже, ми бачимо, що ряд центрів передового досвіду, які утримуються на національному або багатонаціональному рівнях, допомагають вдосконалити оперативну сумісність та можливості й засоби, перевіряти і розробляти доктрини, а також підтверджувати експериментальним шляхом нові концепції. Співпраця між центрами передового досвіду і Верховними головнокомандувачами ведеться на основі спеціальних Меморандумів про взаєморозуміння, які укладаються між відповідними країнами і стратегічним командуванням.

Крім того, для проведення наукових досліджень можуть залучатися провідні військові та цивільні науково-дослідні центри (установи) країн-учасниць альянсу, комітети, організації та агентства, що здійснюють науково-технічну діяльність.

Таким чином, можемо стверджувати, що організація з науково-технічних розробок НАТО, відповідає за інтеграцію керівництва та координацію науково-технічної діяльності НАТО в оборонній галузі, проведення та сприяння спільним воєнно-науковим дослідженням і обміну технічною інформацією на

міжнародному рівні, розробку довгострокової стратегії НАТО в цій галузі, надання загальних рекомендацій з питань науково-технічної діяльності. Також ця організація є такою, що розвиває співпрацю в галузі оборонних науково-технічних розробок, яка була розпочата Дорадчою групою з аерокосмічної науково-технічної діяльності та Оборонною дослідницькою групою, які об'єдналися і створили на сьогодні нову організацію, яка на теперішній час підпорядкована як Військовому комітету, так і Нараді національних керівників у галузі озброєнь, до якої на сьогодні входять Комісія з питань науково-технічної діяльності, яка відповідає за визначення політики НАТО в науково-технічній сфері, та допоміжне Управління науково-технічних розробок зі штаб-квартирою в Нейї (Франція).

Також слід відзначити, що увесь спектр питань щодо науково-технічної діяльності в зазначених наукових структурах, покладаються на відповідні комісії, а саме:

- комісія з проблем досліджень, аналізу та моделювання;
- комісія з проблем систем, концепцій та інтеграції;
- комісія з проблем сенсорної та електронної техніки;
- комісія з проблем інформаційних систем;
- комісія з проблем прикладної технології транспортних засобів;
- комісія з проблем людського фактора і медицини;
- комісія з проблем з моделювання та імітації.

Кожна комісія складається з національних представників, серед яких висококваліфіковані науковці. Комісії підтримують зв'язки з військовими користувачами та іншими органами НАТО. Науково-технічна робота здійснюється технічними групами, які створюються на певний період для виконання конкретних завдань.

Технічні групи зі складу цих комісій як правило організують семінари, симпозіуми, польові випробування, лекції та навчальні курси і забезпечують існування мережі експертів. Вони також відіграють важливу роль у довгостроковому плануванні.

Для полегшення контактів з військовими користувачами та іншими елементами НАТО частина персоналу з комісій розташована у відділах технологічних досліджень та зв'язків з промисловістю у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі. Цей штат забезпечує зв'язок з Міжнародним військовим штабом та підрозділом оборонного забезпечення Міжнародного секретаріату. Координація зусиль, спрямованих на співробітництво з партнерами, також здійснюється з Брюсселя.

Для координації дослідницької та технологічної діяльності з іншими елементами структури НАТО зазначені представники беруть участь у відповідних комісіях та у засіданнях керівних органів, таких як Рада консультацій, управління і командування НАТО та Науковий комітет НАТО. Координація науково-технологічної діяльності з країнами-членами НАТО, здійснюється через національних координаторів, які також допомагають в організації таких заходів, як симпозіуми, засідання комісії, цикли лекцій та

консультативні візити.

Підтримка і проведення взаємних досліджень та обмінів інформацією з метою ефективного використання національних науково-технічних досягнень в оборонній галузі є необхідним елементом забезпечення військових потреб Альянсу, технічного прогресу і надання рекомендацій відповідальним за прийняття рішень у НАТО і в країнах Альянсу. Ці завдання потребують активної праці національних експертів і координації діяльності різних установ НАТО, що працюють над питаннями науково-технічної діяльності у різних сферах знань.

Комісія з питань науково-технічної діяльності є найвищим (стратегічним) органом, якому завдання визначаються Північноатлантичною Радою через “Конференція національних керівників у галузі озброєнь (CNAD)” та Військовий комітет для керівництва та координації оборонних досліджень і технологій. Штат налічує близько 50 осіб цивільного і військового персоналу.

Управління науково-технічних розробок є виконавчою структурою, що призначена для спрощення досліджень шляхом організації та проведення симпозіумів, нарад, конференцій, форумів.

Для експертного оцінювання визначені науково-дослідні групи, які налічують на даний час майже 500 осіб. Це є висококласні фахівці які брали (беруть) активну участь у дослідженнях, розробці і управлінню в навчальних закладах, державних установах і промислових підприємствах, а саме:

- Група 1 - спрямована на довгострокові наукові дослідження;
- Група 3 - з фізики та електроніки;
- Група 4 - з оптики та інфрачервоної техніки;
- Група 7 на оперативні дослідження;
- Група 8 - по правам людини та медико-біологічним наукам;
- Група 9 - з радіоелектронної війни;
- Група 10 - з протиповітряної оборони;
- Група 11 - по інформаційним технологіям.

Коротко, щодо найвищого керівного органу Організації НАТО з науки і технологій, а саме про Раду з науки і технологій. Цей орган являється політичним органом, що підпорядкований Північноатлантичній раді через Конференцію національних директорів з озброєння та Військовому комітету НАТО. На зазначену Раду покладається здійснення керівництва питаннями, пов'язаними із:

– Розробкою та переглядом довгострокової стратегії й середньострокових пріоритетів НАТО у сфері науки і технологій, у т.ч. в інтересах процесу оборонного планування НАТО;

– Сприянням реалізації довгострокової Стратегії й середньострокових пріоритетів НАТО, у сфері науки і технологій (за 10-тю пріоритетними напрямками);

– Координацією Плану діяльності Організації НАТО з науки і технологій і заходів, що стосуються науки і технологій, передбачених Планами діяльності інших органів НАТО, шляхом забезпечення їх

відповідності Стратегії та пріоритетам НАТО у сфері науки і технологій, а також шляхом виключення дублювань і досягнення синергії.[5].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отримавши уявлення про сьогоденний стан існуючих систем організації ННТД у більшості країн-членів НАТО, які створюються з урахуванням національних особливостей та питань стосовно управління науковою діяльністю, можемо стверджувати про наступне:

сфера управління ННТД знаходиться у відповідальності Верховного головнокомандувача об'єднаних збройних сил НАТО з питань трансформації;

координація наукових досліджень здійснюється відповідними міністерствами оборони країн-членів НАТО через науково-організаційні підрозділи та науково-дослідні установи міністерств оборони.

всі наукові дослідження (роботи) проводяться на конкурсних умовах при чітко регламентованому контролі досліджень (робіт) на усіх їх етапах;

комісія з питань науково-технічної діяльності є найвищим (стратегічним) органом щодо науково-технічних розробок НАТО, вона організовує та проводить спільні наукові дослідження, обмін технічною інформацією серед всіх країн-членів Альянсу та іншими країнами-партнерами і є однією найпотужнішою організацією у світі з розробки наукової продукції військового призначення.

У подальших дослідженнях за вищезазначеною проблематикою передбачається проведення системного аналізу щодо основ організації наукової і науково-технічної діяльності у провідних країнах-членах і партнерах НАТО та загальних принципів планування і управління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Статут наукової і технологічної організації НАТО [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.sto.nato.int/Pages/default.aspx>
2. Капосльоз Г.В. Системи військово-наукових досліджень зарубіжних країн.– Київ: НУОУ, 2018.
3. Основний закон Федеративної республіки Німеччини. Бон: Відомство та інформація Федерального уряду.– С 136.
4. Слюсар В.І. Система досліджень НАТО щодо розвитку нелетальної зброї.–Київ,– С306–309.
5. Офіційний сайт МО США. [Електронний ресурс].Режим доступу <https://www.defense.gov/>
6. Заключний звіт про НДР шифр “Сирена-М” , м. Львів, АСВ, –С.74.

REFERENCES

1. Statut naukovoї i tekhnolohichnoi orhanizatsii NATO [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.sto.nato.int/Pages/default.aspx>
2. Kaposloz H.V. Systemy viiskovo-naukovykh doslidzhen zarubizhnykh krain.– Kyiv: NUOU, 2018.
3. Osnovnyi zakon Federatyvnoi respubliky Nimechchyny. Bon: Vidomstvo ta informatsiia Federalnoho uriadu.– S 136.
4. Sliusar V.I. Systema doslidzhen NATO shchodo rozvytku neletalnoi zbroi.–Kyiv,– S306–309.
5. Ofitsiinyi sait MO SShA. [Elektronnyi resurs].Rezhym dostupu <https://www.defense.gov/>

6. Zakliuchnyi zvit pro NDR shyfr "Syrena-M" , m. Lviv, ASV, –S.74.

РЕЗЮМЕ

Николай Полторак,
кандидат военных наук, доцент
Национальный университет обороны Украины
имени Ивана Черняховского
Сергей Горбачевский
кандидат технических наук, снс
Национальный университет обороны Украины
имени Ивана Черняховского
Анна Красота-Мороз
Национальный университет обороны Украины
имени Ивана Черняховского
Виктор Мацевитый
Национальный университет обороны Украины
имени Ивана Черняховского
Игорь Плохута
Национальный университет обороны Украины
имени Ивана Черняховского

Политика НАТО в сфере военной науки: организация научной и научно– технической деятельности, принципы и подходы

В статье рассмотрено проблематику сущности политики НАТО, относительно организации научной и научно-технической деятельности (ННТД), перспектив законодательства и нормативного регулирования состояния организации научных исследований в сфере военной науки, а также кратко рассмотрено:

видение Командования объединенных вооруженных сил НАТО относительно основных вопросов организации ННТД, использования различных видов моделей организации и проведения исследований в сфере военной науки, вопросов контроля за качеством научной продукции, ее комплексного оценивания и степени закрытости научной информации;

некоторые аспекты относительно особенностей функционирования систем управления субъектами ННТД, основных принципов и подходов к созданию и развитию национальных систем научных исследований в сфере военной науки.

Ключевые слова: модель организации военно-научных исследований; организация научной и научно-технической деятельности; система военно-научных исследований; политика, принципы, подходы к решению организационных задач в сфере военной науки.

SUMMARY

Mykola Poltorak,
National Defense University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskiy
Serhii Horbachevsky,
National Defense University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskiy
Krasota-Moroz,
National Defense University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskiy
Vyktor Matsovytyi,
National Defense University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskiy

Plokhuta Igor,
National Defense University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskyi

Nato military science policy: organization of scientific and scientific and technical activities, principles and approaches

Introduction. *The article considers the issues related to the essence of NATO's policy regarding the organization of scientific and technical activities (NNTD), the prospects of legislation and regulations on the state of the organization of scientific research in the field of military science.*

Purpose. *analysis of the basic principles and approaches to the main issues on the organization and management of scientific and scientific-technical activities in the armed forces of the leading NATO member states*

Methods. *The article uses a system of general scientific and special methods of theoretical and empirical research: analysis of scientific publications presented in foreign periodicals and open material on the researched issues on the Internet, systematization of scientific sources, generalizations and systematic approach.*

Results. *The article analyzes the principles and approaches of NATO is top leadership to key issues in the organization and management of scientific and technical activities in NATO is armed forces.*

Conclusion. *Further research on the above issues requires a systematic analysis of the basics of the organization of scientific and technical activities in NATO's leading member and partner countries and the general principles of planning and governance.*

Key words: *model of organization of military scientific research; organization of scientific and scientific-technical activities; system of military scientific research; policy, principles, approaches to solving organizational problems in the field of military science.*